

ԼՐԱԳԻՐ ԱԶԳԱՅԻՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱՅԼՆ

ԲԱԺՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ամեն տեղի համար ուր այս լրագրի մուտքը արգելուած չէ, ամբողջ 16րդ շրջանի (900 սեպտ.—901 յուլիս) բաժնորդագրինն է 20 ֆր. կանխիկ, Վարելի է նաև բաժնորդագրուել քանի ամսի համար որ ուզուի, ամեն մէկ ամսականը 2 ֆր. հաշուելով և 1901 յուլիս ամսէն անդին հաշուելով պայմանով:

ԺԶ ՏԱՐԻ ԹԻՒՒ 27

1901 ՄԱՐՏ 6
1901 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 21 (Հ.Տ.)
ՉՈՐԻՆՈՒՄԻՆ

ՊԱՏՄԱՆՆԵՐ

Խմբագրութիւնը, եթէ հարկ համարի, համառօտելով և կատարած միայն կը հրատարակէ իրեն զրկուած գրութիւնները: Պատուար չէ վերագրելու չհրատարակուած ձեռագիրները: Մանուցումներ կընդունուին հայերէն և ֆրանսերէն լեզուով: Մանուցման 1 միջակգիրը 1 սանդղակարժէ. 1 գլխագիրը 2 սանդղակ: Les annonces, en français et en arménien sont reçues, aux bureaux de Rédaction: Rue Glandevès, 17.

ԲԱՑՈՒԱԾ Է
ԲԱԺՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
“ԱՐՄԵՆԻԱ”
ԺԶ ՇՐՋԱՆԻՆ
(1900 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ—1901 ՅՈՒԼԻՍ)

Արմենիայի ամբողջ 16րդ շրջանի բաժնորդագրինն է 20 ֆրանք որ կարելի է նաև մաս առ մաս զրկել, 10 կամ 5 ֆրանքով:

—Ամենք որ Արմենիայի Օժանդակ կը գրուին, իրենց համար ստացած մէկ օրինակ Արմենիայէն զատ՝ որի բաժնորդագրինը 20 ֆր. է, քանի՜ օրինակ Արմենիա որ ուզեն, կը զրկուի իրենց հասցեով և իրենց ծրարի մէջ գրուած, ամէն մէկ օրինակի տարեկան բաժնորդագրինը 10 ֆրանք և կամ որ նոյնն է, ամսական մէկ ֆրանք միայն հաշուելով:

—Ամեն ազգի ու երկրի մէջ ընդունուած սովորութիւն մ'է որ ԼՐԱԳԻՐՆԵՐԻ ԲԱԺՆՈՐԴԱԳՐՈՒՆԵՐԸ ԿԱՆԵՐԻՆ ԿԸ ՎՃԱՐՈՒԻՆ:

—Արմենիայի այն հին բաժնորդներ որոնք 15րդ շրջանին համար 20 ֆրանք ախոյոյն վճարած էին, իրենց հին հաշիւ փակուելու համար իրաւունք պիտի ունենան ներկայ 16րդ շրջանի մինչև 11րդ թիւն ստանալու: հետևապէս այս 16րդ շրջանի մինչև վերջին իրենց բաժնորդագրին վճարած լինելու համար 17 1/2 ֆր. միայն կը պարտին զրկել: Իսկ այն հին բաժնորդներ որոնք ներկայ 16րդ շրջանին համար ալ 20 ֆր. զրկած են արգէն, կը խնդրենք որ հաճին իմացուանել մեզ թէ ինչպէս կուզեն կարգադրել իրենց այդ 2 1/2 ֆր. պահանջը: Եթէ կը փափաքեն, իրենց ընտրած գիրքերէ 2 1/2 ֆր. արժէքով կը զրկենք իրենց (եթէ իրենց ուզած գիրքն աւելի արժէ, տարբերութիւնը մեզ զրկուելով): Իսկ եթէ կուզեն, փոստով իրենց կը վերագրուին 2 1/2 ֆրանքը:

—Արմենիային իր 16րդ շրջան թեւաւ կոխելով հրատարակուած չյետաձգելու համար, մեր բարեկամներէ շատերի խորհուրդին հետեւելով, վերսկսած ենք շարունակել հրատարակութիւնը, առ այժմ չաբաթը մէկ թերթ հանելով և խոստանալով չուտով սկիւղ նորէն, երբ հանգամանքները ներքին, չաբաթն երկու թերթ տալու:

ԲՈՒՂԱՆԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. պօլիս և Հայաստան. — Հայեր ի թիւրքիս. — Հայեր ի Ռուսիա. — Հայեր յեգիպտոս. — Պարսկաստանի և Հնդկաստանի առաջնորդութիւնը. — Թորակցութիւն Բարիգէն. — Եւրոպայի Հայ Ռեստորանտի Միութիւնը. — Նոր հրատարակութիւններ. — Կարեւոր ծանուցում խուլիքին համար. — Արտասահմանի լուրեր. — Ծանուցումներ:

ԿՊՕԼԻՍ ԵՒ ՀԱՅԱՍՏԱՆ

(Շաբ. 26րդ քուռն)

Յոյց տալու համար թէ Թիւրքիայի Հայերի ազգային գործերին և առհասարակ Թիւրքիայի վրայ ո՛րքան աւերաբերող գործեր են ընդհանրապէս անհերքելի, ինչ ուղղուած հարցումներէ մի քանին այստեղ մէջ կը բերեմ օրինակի համար: Մէկն ինչ կը հարցնէր թէ ի՞նչ եղաւ Ազիզ փաշայի գործը, վայրկեան մը վարանումէ յետոյ թէ ո՞վ է այդ նշանաւոր Ազիզ փաշան որ հետաքրքրութիւն պատճառած է այդ օտար երկրի մէջ, ըմբռնեց թէ իր հարցում սուլած Ազիզի համար է որ նոյն միջոցին գահընկեց եղած և իրեն յաջորդած էր սուլած Մուրադը: Փաշան ու սուլածան իրար հետ կը շփոթէր այդ անձ որ սակայն անտարբեր մարդ մը չէր և յետոյ մրցանակ մը հաստատած է ազգային պատմութեան վերաբերեալ լաւագոյն գործեր արտադրողներին համար: Ուրիշ մը կը գանգատէր ինչ թէ ինչ Թիւրքիայի Հայերի Գաղաքական ժողովներն ոչինչ խնդիրներով կը զբաղին և մինչև այժմ Հայաստանի մէջ թրամվայներ և այլն չեն հաստատած երթևեկութիւնների և փոխադրութիւնների գերութեան համար: Կը կարծէր որ մեր «Գաղաքական ժողով» ըստաժներն իրենց դռնապան (քաղաքապետական ժողով, municipale) պէս բաներ են: Մեր Ազգային Սահմանադրութեան տետրակը դեռ չէր կարդացած (1) և Կ. պօլիս լրա-

(1) Զարմանալի է որ Թիւրքիայի մէջ ուր այնչափ գրագէտ Հայեր կային, մեր «Ազգային Սահմանադրութեան» տետրակը չէր տարածուած, թէ և կը սիրէին քննադատել մեր սահմանադրական ժողովների գործերն իրեն ապարդիւն ժամանակներ: Չեմ կարծեր թէ այդ տետրակի կովկաս մուտքը գրաքննութեան կողմէն արգելուած լինէր այդ ժամանակ որով-

գիրներին մէջ իր տեսած «Ազգային Կեդրոնական Վարչութիւն», «Գաղաքական ժողով» («Կրօնական ժողով» էն զատ և ախարհականներէ միայն բաղկացած մարմին մը) և այլն բառերը չափէն աւելի խոշոր հնչած էին իրականի և հետևապէս իրաւամբ կը զարմանար թէ Թիւրքիայի Հայերն որոնք այդպիսի քաղաքական իրաւունքներ ունին, ինչո՞ւ անտարբեր մնացած չեն օգտուիլ ատենցմէ:

Հարցաւորներն ընդհանրապէս հետաքրքրութիւն մը յագեցունելու համար կը հարցնէին. բայց անոնց մէջ գտնուեցաւ և մէկը որ ոչ միայն իր հետաքրքրութեան գահացում տալու, այլև Թիւրքիայի և Ռուսիայի Հայերին միջև գործակցութիւն մը հաստատելու, ազգային գրականական և կրթական շարժման մղում մը տալու և Հայաստանցիների մտաւորական զարգացման համար Կ.պօլիս և Թիւրքիա ձեռք ձեռքի տուած աշխատելու փափաքով ու եռանդով վառ, ծրա-

հետեւ հաստատ քիտեմ որ Թիւրքիա քաղաքի ընթերցատան մէջ կար մեր Սահմանադրութեան Փրանսերէն թարգմանուածը. ուրեմն արգելուած չէր զայն կարդալ: Մի տարիի չափ յետոյ—առհասարակ պատերազմի միջոցին— երբ գարձեալ Թիւրքիա երթալով ստիպուեցայ միալ այնտեղ մինչև պատերազմի վերջանալը, այն քանի շաբաթ բնակակից եղայ Ղարաբաղի երկտասարդի մը հետ: Անոր բարեկամ և մեզ զրացի Ղարաբաղի գիմնադիտ մը, Առաքել անուն, տեսայ որ քաղաքային ընթերցատունէն փոխ առած էր մեր Ազգային Սահմանադրութեան Փրանսերէն գիրքը և, փոխանակ հայերէնի, Փրանսերէնի վրայէն ուսուրէնի կը թարգմանէր հրատարակելու մտադրութեամբ: Երբեմն կուգար ինչնէ տեղեկութիւններ կը հարցնէր ինչ ինչ կէտերի վրայ որոնք կը բացատրէի, Դժբաղդապէս այդ միջոցին ես ալ ինչ մօտ չունէի մեր Սահմանադրութեան հայերէն տետրակն որ իրեն տայի Այդ պատերազմի միջոցին կովկասի Հայերին մէջ սկսաւ աւելի հետաքրքրութիւն մը Թիւրքիայի Հայերի գործերին վրայ և կը փափաքէին կարդալ մեր հրատարակութիւններ կամ մեր վրայ եղած հրատարակութիւններ: Չգիտեմ թէ այդ գիմնադիտ որ հետաքրքիր և եռանդուն աշխատող մէկը կերէր, յաջողեցաւ արդեօք հրատարակել մեր Սահմանադրութեան ուսուրէնի թարգմանութիւնը. ես քիչ ժամանակ մնացի այն բնակարանի մէջ և տեղափոխուեցայ. այնպէս որ այնուհետ ոչ տեսած եմ զինք և ոչ ալ իր գործունէութեան մասին ուէ տեղեկութիւն ունեցած:

գիրներ կը խորհէր, հայ ժողովրդի արդի կացութիւնն ու երկու երկիրներին փոխադարձ յարաբերութեան խնդիրները կուսումնասիրէր բարձրագոյն արգելքների չհանդիպելու համար և վերջապէս երբ յարմար ժամանակ կամ միջոց գտնէր, գիրք կամ ցերեկ, իմ հիւրընկալուած սենեակը գալով կամ զիս իր խմբագրատուն տանելով, երկարօրէն կը խօսակցէր մեր ունենալիք գործունէութեան վրայ և Գիւրգէտի Հայաստանի քարտէզը որ Կ.պօլիս ինչ հետ տարած էի Թիւրքիա, մեր առջև պարզած, կը խորհրդակցէինք թէ Հայաստանի ո՞ր կողմն և ի՞նչպէս պէտք է սկսիլ գործել:

Ընթերցողն արդէն ճանչցաւ զինք և աւելորդ կը լինի ըսել թէ այդ ոչ միայն խօսող, այլև գործել ուղղով եռանդուն երիտասարդն էր Մշակի խմբագիր. հրատարակիչ Գրիգոր Արծրունին:

(Շարունակելի)
Մ. ֆ.

ՀԱՅԵՐ Ի ԹԻՒՐԿԻԱ

Կ. պօլիս Ազգային Ս. ֆրկչեան Հիւանդանոցի որբանոցին մէջ թոքախտի գոյութիւնն երևան ելած է: Պատճառը տեղին նեղութեամբ օդին ապականուած լինելը կը համարուի: Բժշկական յանձնաժողով մը կազմուած է վտանգին առջևն առնելու համար: Որբերը պէտք է փոխադրուին յարմար և օդաւետ ուրիշ տեղ մը:

— Լուր կայ թէ Սասունի հայաբնակ գիւղերէն մէկ երկուքը Գիւրգէտներէն կողոպտուել և կրակի տրուել են:

— Կարինի Սանասարեան վարժարանին մէջ ներկայացում մը արուել է բարեկենդանի շաբաթին մէջ, կարինի օրիորդական վարժարանին ի նպաստ: Հիւպատոսներն ու կուսակալը ներկայ գտնուել են և միանգամայն նուիրատուութիւններ ըրել են օրիորդական վարժարանին համար:

— Բողոքական Հայերը յանձնաժողով մը կազմած են որ ժողովարաններին մէջ երգուելու համար նոր երգարան մը պիտի հրատարակէ, Շաբականէն ալ մաս մը (Առաւօտ լուսոյ ևայլն) անոր մէջ մտցունելով:

— Սուլթանն Ա կարգի Օսմանիէ պատուանշան տուեր է Տքթ. Խօրա, սանճեանին որ յաջողեցաւ բռնել մեծ. եպարքոս Խալիլ Բիֆաթ բաշան:

— Պէրպէրեան վարժարանի բացման 25ամեակն այս տարի հոկտեմբերին լրանալուն առթով, նոյն վարժարանի նախկին աշակերտներն պատրաստութիւն կը տեսնեն հանդիսաւոր կերպով ածնելու այդ յորբելեան:

ՀԱՅԵՐ Ի ՌՈՒՍԻԱ

Տ. Հմայեակ վարդապետ Արշարունի և Տ. Սամուէլ Սողոմոնեան ու Տ. Գրիգոր Գալուստեան քահանայները դատի ենթարկուել են որ Սուրմալի գաւառին մէջ ռուսազաւանթիւն ընդունած Հայերը վերագործուցած են իրենց բազային նախկին եկեղեցին: Երեսնի դատարանն անպարտ դուրս է այդ եկեղեցականներ. բայց կառավարութեան ընդհանուր գատախազը գոհ չլինելով այդ վճռով, դիմեր է Թիֆլիզի բարձրագոյն դատարանին:

ՀԱՅԵՐ ՅԵՐԻՊՏՈՍ

Գահիրէի հայ Բարեգործական հաս. տառութիւններին ի նպաստ ներկայացում մը տրուել է Խըտիվիէ Թատ. րոնին մէջ գետը. 27ի երեկոյին որի հասոյթը 300 ոսկիի չափ եղեր է: Ծախքերը հանուելէ յետոյ, մնացածը պիտի բաժնուի Գահիրէի Հայերի Բարեգործական վեց ընկերութիւններին: Ն. Բ. Խըտիվը 20 ոսկի նուիրեր է այդ նպատակի համար:

— Վսեմ. Պօղոս չաշա Նուպար՝ իր հօր Նուպար փաշայի յիշատակին համար Ալեքսանդրիայի մէջ կանգնեւած արձանի բացման հանդէսին առթով 150 ոսկի նուիրեր է Ալեքսան. դրիայի կարօտեալներին:

ՊԱՐՍԱՍՏԱՆԻ ԵՒ ՀՆԴԱՍՏԱՆԻ ԱՌԱՋՆՈՐԴՈՒԹԻՒՆԸ

Վեհ. կաթողիկոսն որոշեր է որ այսուհետեւ Պարսկաստանի և Հնդկաստանի հայ ժողովուրդն ինք ընտրէ իր առաջնորդ և իր ընտրածը ներկայացունէ Էլմիսանի կաթողիկոսի հաւանութեանն ու վաւերացմանը: Մինչև այժմ Էլմիսանի կաթողիկոսն ինք կընտրէր եկեղեցական մը և կը զրկէր հոն առաջնորդ:

Ուստի հրաման զրկած է այժմ որ ընտրողական ժողով մը կազմեն նոր առաջնորդի ընտրութեան համար:

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆ ԲԱՐԻՉԷՆ (1)

4 Մարտ 1901

Մերայինք

Շաբաթ երեկոյ (մարտ 2ին) ժամը 9ը քառորդ անցած, Գաֆէ Վոլթէրի

(1) Paris-Nouvellesի գործակալութեան հայաթերթի ճիւղը որմէ առնուած է սոյն թղթակցութիւն, կը վարդուի որ դադարեցունէ իր հրատարակութիւն մարտ ամսի վերջը, օժանդակութիւն չգտնելուն համար: Յաւալի լուր մ'է այդ որով:

վերի սրահներէն միոյն մէջ տեղի ունեցաւ հայկական փոքրիկ երեկոյթ մը, ընդ նախագահութեամբ Պրն. Մինաս Չերազի:

Պր. Նախագահը նախ խօսք տուաւ երգեցիկ խմբին որ — բաղկացած 8-10 հոգիներէ — երգեց՝ անմահ Արշա. նի «Բամբ որոտան» ոգեւորիչ բայց, դժբաղդաբար, հասարակ մահկանացուներու (ժողովրդին) անհասկանալի (գրաբար լինելուն համար) երգը: Ետոյ խօսք առաւ ռուսահայ Պրն. Միքայէլ Յովհաննէսեանը և խօսեցաւ մեր վերջին 10 տարուան պատմութեան վրայ, բաւական անկողմնակալ, յահուէ և ճարտար ոճով և գաղափարներով: Պր. ճառախօսը մօտ 20 վայրկեան անընդհատ խօսեցաւ, գովեց հայ երիտասարդութեան 5-6 տարի առաջուան խանդն ու եռանդը, պախարակեց՝ և կամ աւելի ճիշդ՝ մատնացոյց ըրաւ անոր և առհասարակ Հայերու այսօրուան անտարբերութիւնը, յուսահատութիւնը, անգործութիւնը: Մի քանի անգամ ծափահարութեան արժանացաւ յարգելի բանախօսը որ իւր խօսակցութիւնը վերջացուց, Պր. Չերազին մի քանի գովասանական խօսք ուղղելով: Ճառախօսութեան յաջորդեց դարձեւաւ երգեցողութիւն «Ով դու բարեկամ» և «Մեր հայրենիք»: Ետոյ Պր. Չերազ խօսք առաւ և մօտ մէկ քառորդ ժամուշափ խօսեցաւ ու բազմութեան վրայ լաւ տպաւորութիւն թողուց: Բաւականին խնդացուց պատմելով մէկ դար առաջուան կապուտ Հայոց կեանքէն զանազան անցքեր և կէտեր, Պր. Չերազի վեհաժողովին ներկայ եղող հայ Միլիթներու (1) նիստ ու կացը, կային:

Երեկոյթը վերջացաւ «Բամբ որոտան»ի կրկնութեամբ և Զէյթունի քայլերգով:

Հակառակ այն անհիմն կարծիքին թէ Հայերն անտարբեր են առհասարակ հաւաքումներու, այդ երեկոյթին ներկայ էին մօտ 60 հոգի որոցմէ 8-10 կը պատկանէին իգական սեռին: Արական սեռին պատկանողներու մեծագոյն մասը երիտասարդներ էին:

Ներկայ ամսոյս (մարտ) 23ին ալ ուրիշ երեկոյթ մը տեղի ունենալու է Բարիզի մէջ դարձեւալ Հայերու կողմէն: Սա աւելի մեծ և լուրջ լինելու է պիտի բաղկանայ — մեր ստացած հաս.

հետեւ այդ գործակալութիւն տիեզերական հանրածանօթ մարմին մը լինելով, դիւրութիւն ունի իր յարմար տեսած լուրեր ամեն կողմ տարածելու և այդպիսի գործակալութեան մը մէջ հայերէնի ալ նշանակութիւն տրուելով յատկապէս բաժին մը հարստաւորած լինելու իր օգուտներ կուենայ:

Paris-Nouvelles հայաթերթին բաժնորդ գրուել կամ օժանդակութիւն մը ընել և կամ այդ նկատմամբ ունէ տեղեկութիւն ստանալ ուղղութիւնը կրնան դիմել հետեւեալ հասցէին:

Messieurs A. Saissy & Melik David Beg
à la Section Arménienne
des PARIS NOUVELLES

14, Rue des Saints Pères, 14

PARIS

(1) ? ԽՄԲ. ԱՐՄ.

տատ տեղեկութեանց նայելով — երկու մասերէ, նուազահանգէս և պարահանգէս, որուն համար վարձուած է Բարիզի ամենաշքեղ սրահներէն մին: Սոյն երեկոյթը տուողն է Բարիզի Հայոց Բարեգործական ընկերութիւնը:

Այս առթիւ անտեղի չէ կարծենք երկու խօսք ընել այդ Բարեգործական ընկերութեան վրայ, որ այսօր վերջապէս կանոնաւոր ընկերութեանց կարգին մէջ է մտեր: Հիմնուելով մօտ 8-10 տարի առաջ, այս ընկերութիւնը բաւական նպաստներ հասուց Բարիզ եկող աղքատներու, անոնց դրամական և ուրիշ նիւթական օգնութիւններ հասցունելով. սակայն ընկերութիւնը կեդրոնաւորելով մը չունէր, իւր նիստերը, Ֆինանսական վիճակը, կարգ ու կանոնները չատանկանոն էին, այնպէս որ եղաւ ժամանակ մը որ ընկերութիւնը միայն երկու հոգիներու լինելով վրայ մնաց և քիչ մնաց որ ոչնչանար:

Բարեբաղդաբար ներկայ տարւոյս յունուար ամիսէն սկսած, այդ ընկերութիւնը բոլորովին վերակազմուել է հաստատուն հիմանց վրայ. ունի լաւ դիւան մը, կեդրոնաւորելով մը, խորհրդատու անդամներ, պատուոյ նախագահ վաւապուհ քահանայ՝ հոգեւոր հովիւ Բարիզի Հայոց: Այսպէս կանոնաւորուելով ընկերութիւնը Բարիզեան իւր Հայերուն համակրութիւնը վաստակած է և այսօր անոր կաշակցին ամենքը:

Այլևայլք

Բարիզի այսօրուան թագուհին կրիւր (ինֆլուէնս) հիւանդութիւնն է որ մօտ 15 օրերէ ի վեր կը տիրապետէ ամբողջ քաղաքին վրայ: Պատճառը այն է որ սաստիկ ցուրտը, յետոյ դարձանային եղանակ մը և ասոր յաջորդող անձրեւային օդերը (որք 5-6 օրերէ ի վեր չփոխուեցան) զգալապէս աղքեցին մարդկային կազմութեան վրայ ընդհանրապէս և շնչառական գործարաններու վրայ մասնաւորապէս: Որոշ օրեր հանգիպիս, կրիւր վրայ կը խօսի. ուր որ տեսնես, կրիւր ստացած է. ուր որ երթաս, կրիւր վրայ կը դառնայ խօսակցութեան զխաւոր մասը: Ամեն տեղ՝ դպրոցներու, համալսարանի, միւնիստրութեանց, գրասենեակներու, խմբագրութեանց, վաճառատուններու մէջ բազմաթիւ բացակայներ կան, որովհետեւ... կրիւրով բռնուած են և ստիպուած են սենեկէ դուրս չելլել: Երբ տեղ մը մտնես ուր բաւական բազմութիւն մը կայ, սրճարան, ճաշարան, ժողով տեղի, թատրոն կային, ամենքը անընդհատ կը հազան ու կը հազան: Օդին մէջ լուր մ'ալ կայ, այն է թէ Օբէրա. կոմիտի երգչուհիները և երգիչները ամենքն ալ կրիւր ստացած լինելուն, կուզեն եղբր առժամանակեայ կերպով թատրոնը փակել:

Տիրուիտ. Պի. Ֆի. մեցաւարտութիւնը փետրուար 23ին՝ տարեդարձ Տէրութեան փորձած Պետական հարուածին՝ Բարիզի քաղաքապետական ժո.

ղովոյն անդամներէն՝ նասիօնալիստները Սէն. Սէպագիէն գնացին Տէրութեան մօտ: Հացկերպով մը ժամանակ, Տէրութեան բանախօսութիւն մ'ընելով պատմած է թէ իւր ծրագիրները լաւ սարքուած էին կատարեալ յաջողութեան մը համար: Սակայն նախորդ երեկոյեան թագաւորականաց պատգամաւոր մը եկեր է իւր մօտ և հարցուցեր է որ եթէ Օրէնսի դուքսը Բարիզ մտնէ, ի՞նչ պիտի ընէ Տէրութեան: Վերջինս պատասխանեց թէ ինք անձամբ զայն պիտի ձերբակալէ: Այս լսելով թագաւորականները իբր թէ կերթան տէրութեան կը մատնեն Տէրութեան գաղտնի ծրագիրները: Տէրութիւնն ալ անմիջապէս փոփոխել կուտայ Բարիզի բանակներուն դիրքը: Տէրութեան իւր ճառին մէջ ամբաստանած է թագաւորականները՝ մատնութեան յանցանքով: Պր. Պի. Ֆի. պետ թագաւորական կուսակցութեան՝ սաստիկ վրդովելով Տէրութեան այս յայտարարութեան վրայ, զոր սուտ կը համարէ, զրկած է յիշեալ երես. փոխան. քաղաքապետին երկու վկայներ, զայն մենամարտութեան հրաւիրելու համար:

Դեռ հետեւեալը չգիտցուի, վասն զի դեռ երէկ զրկուած են Տէրութեան վկայներն ի Պրիւքսէլ, ուր կը գտնուի Պի. Ֆի.: Նայինք թէ այս երկու ախոյեանները պիտի կուտին թէ ոչ:

A. Saissy և Մէլիք Ս. Դաւիթ Բեկ

ԵՐԵՎԱՆԻ ՀԱՅ ՈՒՍԱՆՈՂԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆԸ

«Եւրոպայի Հայ Ուսանողական Միութեան» տարեկան համագումարը կը բացուի Միւնխէն, ապրիլի 1ին և կը տևի մէկ շաբաթ: Այս առթիւ կարգադրի Թանձնաժողովը խնդրում է այն ուսանողներին և ուսանողական խմբերին, որոնք մընչևայժմ բանակցութեան մէջ չեն մտել իր հետ, բարեհաճին հաղորդել իրանց հասցէները, ինչպէս և այն առաջարկները որ կուզենային անել Համագումարին: Այս դիմումը անում ենք յատկապէս Ֆրանսիայի և Անգլիայի ուսանողներին որոնք դեռ մօտիկ յարաբերութեան մէջ չեն մտել Միութեան հետ:

«Միութեան» պէտք է դիմել այս հասցէով:

Union des Etudiants Arméniens
de l'Europe
(Suisse) GENEVE

ԿՍՐԳԱԴԻՐ ՅԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎ

Հրատարակելով «Եւրոպայի Հայ ուսանողական Միութեան» վերոգրեալ յայտարարութիւնը, կը հրաւիրենք բոլոր Հայ ուսանողներին ուղարկութիւնն անոր վրայ:

Արմեւրաի 23րդ թուին մէջ արդէն հրատարակած ենք այդ Միութեան նըպատակը որ է բարոյական կապակցութիւն հաստատել Եւրոպայի Հայ ուսանողներին միջև, ուսումնասիրել Հայ ազգի վիճակը և անոր կացութեան ու պէտքերի մասին հրատարակութիւններ ընել Հայերէն լեզուով և եթէ կարելի լինի, նաեւ եւրոպական լեզուներով, Եւրոպացիներին ճանչցունելու համար Հայերի ինչպէս որ պէտք է:

Հայ ուսանողներն այդպիսի Միութեան մը հետ կապակցելով, թէ՛ անձամբ կ'օգ.

տունը և թէ՛ ընդհանրական գործին նը-
պատած կը լինին։ Ուսանողներն իրենց
գիրքով յարաբերութեան մէջ կը գտնու-
էին արդէն նշանաւոր բրոքէստօններին
հետ և անոնց միջոցով ալ կրնան օգտա-
կար յարաբերութիւններ հաստատել
անուանի հրապարակագիրներին և հրա-
պարակաստներին հետ և ասոնց հաղոր-
դել մանրամաս և ճշգրիտ տեղեկութիւն
ներ Հայերի կեանքէն, անոնց գրութեան
և հրապարակաստութեան նիւթ գար-
ծունելու համար։ Այդ քանքար այնքան
աւելի արդիւնաւոր կը լինին որքան ա-
ւելի աշխատողներ գտնուին, հետեւապէս
բոլոր ուսանողներին ալ Միութեան հետ
կապակցելով գործակցելով թէ՛ հանրային
և թէ՛ անձնական տեսակէտներով օգտա-
ւէտ պարտականութիւն մը կը դառնայ։
Աւստի կը յուսանք որ ամեն կողմի հայ
ուսանողներն ալ դիմելով այդ Միութեան
և աւելի մանրամաս տեղեկութիւններ
ստանալով կապակցին, թէ՛ օգտուելու և
թէ՛ օգտակար լինելու համար։
ԽՄԻ. ԱՐՄ.

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Շնորհակալութեամբ ստացած ենք
հետեւեւորները .

ԳեղՈՂԵՆԻ. Ս. Ղաղար. վենետիկ.
1901. (Բազմալեզու խմբագրութիւն
«Որբունի»ի գիրքով մի նոր տետրակ
ալ հրատարակած է որի մէջ գեղար-
ուեստական բաժինն աւելի կատարե-
լագործուած կը ներկայանայ և որ
«Գեղունի» անունով մկրտուած է,
հաւանօրէն Հայր Ղ. Արշակունի .

Պետերբուրգի «Արաքս»ի դադա-
րումէն ի վեր գեղարուեստի ճաշակը
մեր մէջ տարածող և իր ազգային նը-
կարներով ընթերցողներին ուղարու-
թիւնը գրաւող պատկերազարդ հրա-
տարակութեան մը պակասը զգալի
եղած էր։ Ահա այդ պակասը կուգայ
լեցունել «Բազմալեզու»ի խմբագրու-
թիւնը, նախ «Որբունի»ով և այժմ
ալ գեղարուեստական մասն աւելի
կատարելագործուած «Գեղունի»ով,
խոստանալով միանգամայն որ ամեն
լանք պիտի թափեն կատարեալ գե-
ղարուեստական մի գործ ստեղծելու
համար մեր աղքատիկ մամուլին մէջ,
երբ ապահովուին թէ իրենց հրատա-
րակած պրակները պիտի կրնան իրենց
ծախքեր գոցել։

«Գեղունի»ի 24 երեսները կը պա-
րունակեն այլ և այլ նիւթերի վրայ
գրուածներ որոնցմէ ոմանք գրական
գոհարներ են։ Սկզբը գրուած է
«Նահապետ»ի (Հ. Ղ. Արշակունի) Հայ
Հայրենիք ոտանաւորը որ հեղինակին
յատուկ սրտայոյզ ոգով մը և Հայաս-
տանի սէրն արծարծող կարօտակեղ
ներշնչումով մը գրուած է և որ ծա-
նօթ է արդէն անոնց որոնք կարդա-
ցած են «Նահապետ»ի նուագները
աշխարհաբար մասը։ Ռափայէլ Պատ-
կանեանի (Գամառ-Քաթիպա) գրական
գործունէութեան գնահատումը և իր
մահադոյժի թողած տպաւորութեան
ու թաղման նկարագրութիւնը գրա-
ւած են երկրիւն 8½ երեսներով վեր-
ջերս վախճանած իտալացի նուագա-
յարգար վէրտի վրայ՝ որ տիեզե-
րական համբաւ մը կը վայելէր և ամեն
ազգի գեղարուեստասէրներ լացին իր
մահ, կենսազրական տեղեկութիւններ

տրուած են։ Այնուհետեւ ընթերցողին
կը ներկայանան Միքայէլ Նալբանդ-
եանցի բնական տան ու իր գերեզմա-
նի վրայ կանգնած շիրիմի պատկեր-
ները, անոնց մասին մի քանի հետա-
քերթական տեղեկութիւններով և Հայ
բանաստեղծութիւնի վիկտորիա Ողանու-
րը ներկայացած է «Գեղունի»ի մէջ
իր կենդանագրով և իր անգղերէն
քերթումներէ մի քանի հատուած-
ներէ հայերէն թարգմանութիւններով
վր։ Սոյն թարգմանութիւնն ընող Հ.
Ա. Քասկանտիլեան՝ ոտանաւոր թարգ-
մանած է նաև Ատա Նէկրիի քեր-
թումներէ մին, «Դագաղին համար»
վերնագրով։ «Գեղունի»ի բնագրի
մասը վերջացած է «Որբունի»ի առ-
թիւն Բազմալեզու խմբագրութեան
գրած յօդուածով որ այդ առթով
թեր ու գէժ գրուածները կամփոփէ
և եղած յարձակումներ անտեղու-
թիւնները ցոյց տալով ցաւ կը յայտնէ
բնագրին մէջ ներմուծուած են Գա-
մառ-Քաթիպայի կենդանագիրն ու իր
տան և ընտանիքի և իր առանձնաքն-
նակի պատկերները, վէրտի կեն-
դանագիրը և այլն։ Իսկ բնագրէն
գուրս, առանձին թուղթերի վրայ կը
գտնուին մեծագիր և գեղանկար հե-
տեւալ պատկերները։ 1. Ծովանկա-
րի Յ. Այվազովսքի։ 2. Հարսանիք
Տարօնի մէջ։ 3. Ռեքանաթիի ազգա-
յին որբերը։ 4. Երաժշտական
կողմ թանձր արծաթեղէն թիթեղով՝
ոսկեջրած։ Գործ կենսարացի ոսկեր-
չաց շինած են յամին 1672. 5-8. Պ.
Հ. Աղամեան։ Արքայն լիւր Համլէթ։
Որթիւր 9-10. Մահաբաժնի Ջուղայի
Շիրիմ լիւր Ե. Ի.

Գեղարուեստական շքեղ նկարնե-
րով զարդարուած են նաև «Գեղու-
նի»ի կողքը, յառաջաբանի գուրսը,
«Սիսական»ի ծանուցումը։ Բնագրի
գլխին վրայ, «Հայ Հայրենիք» ոտա-
նաւորի ճակատը զարդարուած է մեր
բնաշխարհի տեսարաններէ մէկին
պատկերով։

«Բազմալեզու»ի խմբագրութիւնն իր
բաժնորդներին իբրև նուէր ձրի կը
ղրկէ «Գեղունի»ն. իսկ անոնք որ բա-
ժանորդ չեն և կը փափաքին ունենալ
«Գեղունի»ն, զայն ստանալու համար
կը պարտին 2½ ֆրանք միայն զրկել
«Բազմալեզու»ի խմբագրութեան որի
հասցէն է

Rédaction de la Revue «Pazmaveh»
St-Lazare
(Italie) VENISE

Le Commerce des Arméniens au
XVII siècle. Par M. le docteur Ar-
tignan (Extraits de la «Revue de Gé-
ographie de l'Est. 4e trimestre 1900».)
Պարսկաստանի Հայերին 17րդ դարին
մէջ ունեցած վաճառականական գոր-
ծունէութեան, Եւրոպայի հետ հաստա-
տած յարաբերութիւններին և ընդ-
հանրապէս հայ ազգին՝ Արևելքի մէջ
Եւրոպական քաղաքակրթութեան
տարածման համար իբրև միջնորդ ու-
նեցած գերին վրայ խօսող և հետա-
քերթական տեղեկութիւններ պարու-
նակող ուսումնասիրութիւն մ'է, Տիար
Տօքթ. Արթինեանի աշխատասիրու-
թեամբ հրատարակուած։

* *
Պետերբուրգէն մեզ կիմացունեն որ
այս ամիս պիտի սկսի հրատարակուիլ
Երկրաչափ Նիքոլա Դեմչինսկիի (Ni-
colas Demtchinsky) խմբագրապետու-
թեամբ և Climat անուն կիսամսեայ
թերթ մը որ պիտի խօսի օդերևու-
թաբանական խնդիրների վրայ և ա-
մէն մէկ թերթին մէջ կանխագուշա-
կութիւններ հրատարակելով պիտի
հաստատէ լուսին ունեցած ազդեցու-
թիւնը մեր երկրի օդերևութական
փոփոխումներին վրայ, որով կը խոս-
տանայ մեծ օգուտներ ընծայել նա-
ւարկութեան, երկրագործութեան ևն։
Climat պիտի հրատարակուի միայն
գամայն 4 լեզուով (ռուսերէն, անգ-
լիերէն և արմեներէն)։ Տարեկան բաժ-
նորդագիրն է 6 ռուբլի (20 ֆրանք =
16 շիլլին = 4 տոլար = 16 մարք)։
Խմբագրութեան հասցէն՝ որին պէտք
է գրիմել բաժնորդագրութեան և այլ
տեղեկութեան կամ թղթակցութեան
համար, հետեւեւոր է. 88, Nevsky, St.
PETERSBOURG (Russie)։ Անգլիաի,
Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներին և
Քանադայի գործակալն է Տ. Հիւլի Րիս
(Hugh Rees) որի հասցէն է՝ 124,
Pall Mall, LONDON, S. W.

**ԸՆԴՈՐՁԱԿ ՕՐԱՑՈՅՑ
1901 ԽՈՒԱԿԱՆԻ**

Կ.պօլսի Ս. Փրկչեան Ազգային Հի-
ւանդանոցի Հոգաբարձութեան այս
տարի հրատարակած Ընդարձակ
Օրացոյցը նախորդ տարիներէն շատ
աւելի տեղեկութիւններ ու կարեւոր
գիտելիքներ պարունակող գիրք մը
եղած է։

Տոմարական բաժնին մէջ այս տարի
աւելցուած է նաև յատուկ հատուած
մը ուր նշանակուած են Սրբոց և
Սրբոհեղաւոց տօնախմբութեան օրերը,
այբուբէնի կարգով։

Ձանազան գիտելիքների բաժնի
գլխաւոր նորութիւնն է ուսումնասի-
րութիւն մը Կ.պօլսոյ Հայոց և իրենց
Պատրիարքներուն վրայ։ Կան նաև
մասնաւոր հատուածներ Որբունի
յին դրոշմաւ և նոր գիշտութեան վրայ
պատկերազարդ թուանկաների հատ-
ուածը այս տարի շատ ճոխացած է և
անոր կցուած է այբուբէնական ցանկ
մ'ալ։

Վիճակագրական տեղեկութիւնների
բաժինը կը պարունակէ, անցած տա-
րիի նիւթերէն զատ, կարգ մը նոր
տեղեկութիւններ ազգային զանապա-
հաստաւորութիւնների վրայ։ Լիմիտներ
կաթողիկոսների յայտարարութիւնը նոր
ձևով ու մանրամասնութիւններով նը-
շանակուած է այս տարի։

Ընդարձակ Օրացոյցը կը պարու-
նակէ 50ի չափ պատկերներ, որոնցմէ
22ը գիւղական փոքր պատարաստուած
և միացեալները փորագրուած են
յատկապէս Ընդարձակ Օրացոյցին
համար։

Այս «Օրացոյց»էն գնողը՝ ոչ միայն
1901 թուականի Օրացոյց մ'ունե-
ցած պիտի լինի, այլ պատմական ու
գիտական շատ մը հետաքրքրաշարժ
տեղեկութիւններով գեղեցիկ պատ-

կերագրադ գիրք մը, որի հրատարա-
կութեան արդիւնքն ալ յատկացած
է Ազգ. Հիւանդանոցի 1000էն աւելի
պատասպաններին։

Այս Ընդարձակ Օրացոյցը կարելի
է ստանալ նաև Արմենիայի խմբագրա-
տունէն։ Կը ծախուի Մարտէլի մէջ
2 ֆրանք և 75 սանթիմի։ Մարտէլի
դուրս ունէ տեղ զրկուելու համար,
փոստի ծախքը մէկտեղ հաշուելով,
3 ֆր. և 30 սանթիմ (66 սէնթիմա-
րիկեան = 2 շիլլին և 8 բէնս անգլիա-
կան) է։ Փոստին յատկապէս արձա-
նագրել տալով (registered) զրկուիլ
ուղղորդել պէտք է 25 սանթիմ (5
սէնթիմ = 2½ բէնս) ալ ատոր ծախքին
համար աւելի զրկեն։

**ԿԱՐԵԻՈՐ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ
ԽՈՒԱԿԱՆ ՀԱՄԱՐ**

Հօլլանդի հաստատութեան շինած ու-
կիէ արուեստական ականջաթմբակները
(tympanes artificiels en or) խլութեան,
գլխի եւ ականջների մէջ տիրող ճեղա-
ցուցիչ ճայնքին դէմ միակ ազդեցիկներն
են։ Ասոնց շնորհով բժշկուածներէ ոմանք
երախտագիտութեամբ նուէրներ ըրած են
որոնք հիմնադրամ մը կազմելով գիւրու-
թիւն տուած են յիշեալ հաստատու-
թեան, ձրիապէս զրկուել այս ականջա-
թմբակներ անոնց որոնք կարողութիւն
չունին ստանալու։

Դիմել հետեւեւոր հասցէին.
Institut Hollebeke, Kenway House,
Earl's Court, Londres W (Angleterre)

ԱՐՏԱՍՏԱՆԻ ԼՈՒՐԵՐ

Բախերմօն (Իտալիա) կը հաղորդեն
որ լուր կը պտըտի հոն թէ Չարը
պիտի գալ երկու ամիս Բախերմօ ան-
ցունէ։ Բանակցութիւններ սկսուած
են իժեա ամարանոցի տիրոջ հետ և
վերջացունելու համար կը սպասուի
Ռուսիանէ գալիք նամակների։

— Բէթէրսպուրկէն, կիմացունեն
որ փետր. 27ին, կէսօրէն յետոյ ժամ
2ին, երբ հանրային կրթութեան նա-
խարարն իրեն զիմողները կարգով
հետգհետէ իր ունկնդրութեան կըն-
դունէր, անոնցմէ մին, կոմիցիի փոք-
րիկ քաղքենի մը, Պետրոս կարպովիչ
անուն, ընկուկէրի գնդակով մը վզէն
վիրաւորեց հանրային կրթութեան
նախարար և պետական ներքին խոր-
հրդական Բոգոլէպովը որ շատ վը-
տանգաւոր վիճակի մէջ կը գտնուի
այժմ՝ որովհետեւ ընկուկէրի գնդակը
կոկորդէն ներս մտած է ու դեռ կա-
րելի չէ եղած հանել։ Պէրլինէն կան-
չուած է Պէրլման վիրաբոյժը։

Մարդասպանը քաղաքական պատ-
ճառներով հետզհետէ ճանրուած է
եղեր Մոսկուայի և Դորպատի համալ-
սարաններէն։ Խոստովանել է թէ
վերջերս արտասահման կը գտնուէր
ուրկէ Ռուսիա վերադարձել է, Բո-
գոլէպովը սպաննելու մասին ոչնչական
մանաժողովի հրամանը գործադրելու
համար։

— Անգլիայի Եգուարդ թագաւորն
որ Գրօնպէրկ (Ալմանիա) գնացած էր
իր քոյր, Ֆրէտէրիկ մայր կայսրուհին
տեսնել, մարտ 2ին անկէ մեկնելով
վերադարձաւ Անգլիա։

— Յիւրիպէցի Յոյնի մը Հնդկաստանի մէջ կտակով ժառանգութիւն թողած խոշոր գումարին համար, որի մասին գրուած էր Արմէնիայի 25րդ թուին մէջ, Եգիպտոսի թերթերէն կը տեղեկանանք որ իր տոկոսներով մէկտեղ 50 միլիոն անգլ. ոսկիի հասած է եղբոր այժմ և բուն ժառանգորդն ալ երևան ելած է, Ալեքսան. Գրիորի մէջ քաջամանով Տօքթ. Յի. քալարը, որ անկնկալ կերպով տիրացած է այժմ այսպիսի ահագին հաստութեան մը:

— Գահիրէի «Արշալոյս» լրագրէն կիմանանք որ Գահիրէի մէջ Եգիպտացի և Անգլիացի բարձրաստիճան անձերէ մասնաժողով մը կազմուել է, նուազար փաշայի յուշարձանը կանգնելու համար այդ քաղաքի մէկ յարմար հրապարակին վրայ:

— Ալմանիայի վիլհելմ կայսրը Պըրէմի քաղաքացիներէն ապարանքէն կառքով երկաթուղիի կայարանը գնացած միջոցին, Տիէթրիչ վէլլանտ անուն գործաւոր մը երկաթի կտոր մը նետեց անոր երեսին և բաւական ծանր կերպով վիրաւորեց վիլհելմ կայսրի ծնօտը: Հաւանօրէն մի քանի շաբաթ կը տեւէ մինչև առողջանալը:

Տիէթրիչ վէլլանտ իսկոյն ձերբակալուեցաւ: Կերեի թէ հիւանդոտ մէկն է եղբոր և ուղեղի ալ տկարու. թիւն ունի:

ԽՆԱՅՈՂԱԿԱՆ ԳԱՆՁԱՆԱԿ ԱՐՄԵՆԻԱ ԼՐԱԳԻՐ

Արմէնիայի չրջանի սկզբէն (օգոստոս) բախորդ եղած լինել և կանոնին համեմատ իրենց բաժնորդագին 20 ֆրանքը կանխիկ վճարել փափագողներին մի գիւրութիւն տուած լինելու համար, ահա մենք ծախու հանած ենք «Խնայողական գանձանակ Ար. Մէնի Ա. լրագրի»:

Ամեն անգամ երբ մարդ գիւրութիւն ունենայ արծաթ 50 սանթիմոնց մը (10 սէնթ ամերիկեան = 50 սթո. թինքա պուլկարական = 50 պանի ամամանական և այլն) մէկ կողմ գնելու, կը ձգէ այդ խնայողական գանձանակի մէջ, ուր ձգուածը ալ անկաքելի է որ դուրս հանուի մինչև որ Արմէնիայի բաժնորդագին 20 ֆրանքը (40 հատ 50 սանթիմոնց) մէջը լեցուելով չամբողջանայ: Այդ ժամանակ միայն կրնայ պարպուիլ, տակի կողմէն կափարիչը դարձուելով և պարպուելէն յետոյ նորէն կրնայ գոցուիլ 20 ֆրանքի մի նոր խնայողութիւն ալ գոյացուելու համար:

Գանձանակը գիւրատար փոքրիկ քան մի է որ մինչև իսկ գրպանի մէջ կրնայ պահուիլ եթէ ուզուի: Վրան չինուած կայ նաեւ քանակաւոր մը որ գանձանակին մէջ ձգուած դրամները 5 ֆրանքի հասածին պէս, կը սկսի այնուհետեւ ցոյց տալ թէ մէջի առմամբ որչափի հասած է:

«Խնայողական գանձանակ»ի գինն է 2 ֆրանք: Այդ գումար մեզ վճարողին կը ղրկենք գանձանակին հետ մէկտեղ մի ստացագիր որի վրայ նշա-

նակուած կը լինի գնողի անունն ու հասցէն: Եթէ ՄիտիւնՈՅՆ ԱՆՁԸ, առանց ուշանալու ժամանակին բաժնորդ գրուելով Արմէնիա լրագրի տարեշրջանի սկզբէն (օգոստոս ամիս), 18 ֆրանքի հետ մէկտեղ յիշեալ ստացագիրը վերադարձունէ Արմէնիայի խմբագրութեան, ամբողջ մէկ շրջանի բաժնորդագին 20 ֆրանքը վճարած կը համարուի, որով «Խնայողական գանձանակ»ը ձրի կը մնայ իրեն:

ԼՈՒՈՒՆԵԱՆՔ ՀԵՂԻՆԱԿՈՒԹԻՒՆ ՄԵՆԻՔ Ս. ԴԱՆԻՔ-ՔԵԼԻ

Կիպրոսի Ազգ. Որբանոցին վարչութիւնը յարգելի հեղինակէն իբր նուէր ընդունած է այս գործէն 300 օրինակ և կը վաճառէ ի նպաստ այս հաստատութեան:

Ով որ կը փափաքէ գնել, թող հաճի ղրկել 2 ֆրանք կամ համարժէք օտար դրամ: Դրամի փոխարէն կընդունուի նաեւ նամակադրոյմ: Գնողներէն ճանապարհածախք չպահանջուիր:

Հասցէ՝ Direction de l'Orphelinat Arménien (Chypre) NICOSIE

Ինչպէս ամեն լրագիրներ, Արմէնիա-ւ կընդունի ծանուցումներ հրատարակելու համար: անոնք որ պէտք կուենան Արմէնիայի միջոցով մէկի դիմում առնել կամ մի բան յայտարարել, պատրաստ ենք ընդունել իրենց ծանուցումներ, ըստ լրագրական սովորութեան: Ծանուցումների գինները նշանակուած են Արմէնիայի հակառակ, տաւին վրայ հաշուելով. 1 երկաթագրի (գլխագիր) համար 2 սանթիմ և 1 բոլորգրի համար 1 սանթիմ: 3 անգամ դրուելիք ծանուցումի գինն վրայ 10 քիշ և լինի: 10 և աւելի անգամներ դրուելիք ծանուցումի գինն վրայ 0/0ին 30 քիշ: Սակարկութիւն չընդունուիր:

ՄԱՆՈՒՑՈՒՄՆԵՐ

Արմէնիայի խմբագրատան մէջ ծախու կը գտնուին հետեւեալ գիրքերը որոնց առջեւ նշանակուած գիններն մէջ հաշուուած է նաեւ զրկեալ փոստի ծախքը:

Ծրարները ապահովագրուած (recommandé-registré) ստանալ ու գողները պէտք է որ ամեն մէկ ծրարի (մինչև 2 քիշ) համար 25 սանթիմ ապահովագրութեան ծախքը վճարեն:

Արմէնիայի խմբագրատան մէջ ծախու գտնուած գիրքերի մանքամաս ցուցակը հրատարակուած է Արմէնիայի 14րդ շրջանի 77, 78, 79, 80 և 81 թիւերին մէջ:

Այդ թիւերէն յատկապէս աւելի տպած լինելով, պատրաստ ենք ձրիապէս ղրկել անոնց որոնք կը փափաքին մեր գրացուցակներ ունենալ, եթէ գոնէ 50 սանթիմ ղրկելով գիրք ուզեն մեզնէ նախապէս. այդ ուզուած գրքի ծրարին մէջ գրուելով կը ղրկուին գրացուցակներն ալ:

Ամեն երկրի փոստերը, քանի՜ օտն. թիմի համար ալ լինի, մանաւանդ փոստ կուտան մեզ վճարուելու համար Մարսելի մէջ:

ԾԱԽՈՒ ԳԻՐՔԵՐ

Առձեռն ամերիկեան ԲԱՌԱՐԱՆ ԱՆԳԼԻԵՐԷՆԷ ՀԱՅԵՐԷՆ. Աշխատասիրեց Պետրոս Ռ. Թորոսեան, կը պարունակէ աւելի քան 25,000 բառեր: Նիւ Եորք. Էլիսա Խալաֆ և ընկ. 1899:

Կարելի է ստանալ Արմէնիայի խմբագրատունէն 13 ֆրանքով Մարսելի մէջ. իսկ Մարսելիէն դուրս ղրկուելու համար, փոստի ծախքով մէկտեղ կարժէ 13 ֆր. և 80 սանթիմ. փոստին արձանագրել տրուած (registered) ղրկուելով 14 ֆրանք:

ՇԵՔՐԵՐԻ ՀԱՄԼԷԴՈՐ

Շէքրերի ՀԱՄԼԷԴՈՐ որ արեւմտեան աշխարհաբար լեզուով հայերէնի թարգմանած է քաջ անգլիագէտ Տիար Գարեգին Յ. Փափագեան, կարելի է ստանալ նաեւ Արմէնիայի խմբագրատունէն:

Տպագրուած է վիեննայի Միլիթար. Կոնց տպարանը, մաքուր թղթի վրայ և ունի մեծ ութածալ գիրքով 183+իդ. երես:

Գինն է 2 ֆրանք և 50 սանթիմ:

ԻՄ ՀԱՅՐԱՍՊԱՆ ԸՆԿԵՐԸ

(Կ. ՊՈԼՍՈՆ ՀԱՅՈՑ ԿԵՆՏՐԷՆ ԱՆՈՒՄԷ ՄԻ ԻՐԱԿԱՆ ՎԷՂ)

ԳՐԵՑ ԱՊԼԱՐԻՔ

Այս հետաքրքրաշարժ գրուած էր ներկայացունէ ընտանեկան տխուր պատկերներէ մին ուր կը տեսնուի թե՛ անբարոյական մի հայր իւր տպական ուսած վարքուբարքով որչա՞փ չարիքների պատճառ դարձած է և վերջ ի վերջոյ ինք ալ իւր որդու ձեռքով սպաննուած և անհետացած է աշխարհէ: Գին 1 ֆրանք:

ԺՔ

Հրատարակութիւն Մ. ՓՈՐԹՈՒԳԱԼԵԱՆԻ

ՆՄՈՑՇՆԵՐ

Մ. ՓՈՐԹՈՒԳԱԼԵԱՆԻ ԳՐԱՄ ՈՏԱՆԱԻՈՐՆԵՐԷՆ

Մ. Փորթուգալեանի գրած հայեր. նատիւրական ոտանաւորներէ մի քանիս ամփոփուած են այս տետրակի մէջ իբրեւ նմուշներ զանազան քաղաքներէ մէջ և զանազան տպաւորութիւններէ տակ իւր երեքմի գրած ոտանաւորներէն որոնք ժամանակին հրատարակուած չի լինելով կորսուած են այժմ: Այն մի քանի ոտանաւորներ քանք իբրեւ նմուշ ամփոփուած են այս տետրակի մէջ, ցիր և ցան կը գտնուին Կ. Պօլիս քաղաքում: Կազմուած էր քաղաքներէ մէջ՝ որոց վերստին տպագրութիւնն վաղուց արդէն արգելուած է, և Ապիւ և Արմէնիա լրագիրներէն մէջ: Նմուշներէ մէջ փոքրիկ տեղեկութիւններ տրուած են նաեւ թէ՛ այդ ոտանաւորներ ինչ տպաւորութիւններ տակ ներշնչուելով գրուած են: Գին 15 սանթիմ:

ՊԻՏԱՆԻ ԳԻՏԵԼԻՔՆԵՐ

(Յատկապէս պատրաստուած Ամերի.

կայի Միացեալ Նահանգաց Հայ քաղ. թականներուն կեանքի, ժամանակի և դրամի խնայողութիւն ընել տալու հարկ եղած գիւրութիւններն ընծա. յելու համար) Աշխատասիրեց Պետրոս Ռ. Թորոսեան. Տպագր. Նիւ Եորք. Էլիսա Խալաֆ և ընկ. 1897: Ամերիկա գնացող հայերին և կամ արդէն հին գտնուողներին համար շատ կարեւոր գիրք է: Գինն է 1 ֆրանք և 25 սանթիմ:

Հրատարակութիւն Մ. ՓՈՐԹՈՒԳԱԼԵԱՆԻ

Մ. Փորթուգալեանի հրատարակած գիրքերին վրայ մասնաւոր զեղչ կը լինի Պարսկաստանի Հայերին համար որոնց կը ղրկուի փակագծի մէջ նշանակուած գիններով:

Ա. ՀԱՅ ԴԻԻՏԱՋՆՈՒՀԻ ՄԸ (Սպասած) Բ. ՀԱՅ ԳԻԻՂԱՑԻ

Գ. ՍԱՂՄՈՍ ԻՍՐԱԵԼԻ

Դ. ԱՋԱՏՈՒԹԻՒՆ ՊՈՒԼԱՐԻՈՑ ԵՒ ԿԵՆՏՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ ՊՈՒԼԱՐ ԱՊՏԱՄ. ԲԱՊԵՏԱՑ (Սպասած)

Ե. ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԹՇՈՒԱՂՆԵՐԸ. (Հայաստանցիների պանդխտութեան տխուր

հետեւանքների սէկ փոքրիկ պատկերը կը ներկայացունէ վիպական կերպով) Գին (90 սնթիմ) 1 ֆրանք 20 սնթիմ.

Զ. ԳԱՄԱՌ ԳԱԹԻՊԱ — ԺՈՂՈՎՐԻԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՑԱՐԱՆ յետ այբուբենի աւարտելուն (Սպասած)

Է. ԼԻՆԶԻ ՕՐԷՆԻՔԸ ՏԱԿԱԿԱԼԱՅԱՍՏԱՆԻՄ. (Սպասած)

Ը. ԹԻՐԻԳԻՍԻ ՀԱՅԵՐԷՆ ԵՒ ԻԲՆԵՑ ԴԻՍԻՆԵՐ (Թիւրքիայի Հայերին և իրենց դրացի ազգերի վրայ վիճակագրական և ցեղաբանական ամփոփ և հետաքրքրաշարժ տեղեկութիւններ կը պարունակէ: Թիւրքահայաստանի մէջ բռնակող այլ և այլ ազգերէ բնակիչների թիւին բաղդատական մէկ ցուցակն ալ կցուած է տետրակին վերջը) Գին 50 սանթիմ (35 սանթիմ):

Թ. «ԱՐՄԵՆԻԱ»Ի ՑՈՒՇԱՐԱՐ (Արմէնիայի Ա տարեշրջանի թիւերը այժմ բոլորովին ապագած և միեւնոյն ժամանակ շատերի հետաքրքրութեան առարկայ դարձած լինելով, այդ շրջանի էջ Մ Փորթուգալեանի գրած առաջնորդող յօդուածներէն գէթ 30ի չափ ամփոփուած են Յուշաբարի մէջ որ ութածալ գիրքով 124 երեսներէ կը բաղկանայ) (1 ֆրանք): 1 ֆր. 40 սանթիմ

Ժ. ՎԷԺ (Պուլկարիայի մէջ Թիւրքերի արած բարբարոսութիւններէն մի փոքրիկ պատկեր կը ներկայացունէ և ցոյց կուտայ թէ Պուլկարներն ինչպիսի միջոցների դիմած են իրենց վրէժ լուծելու համար): (15 սնթիմ), 20 սնթիմ. ԺԱ. ԹՈՒՄԱՐ ԲՈՑԱՐԻՍ (Յունաստանի մէջ Թիւրքերի արած բարբարոսութիւններէն մի փոքրիկ պատկեր կը ներկայացունէ և ցոյց կուտայ թէ Յուններն ինչպիսի միջոցների դիմած են իրենց վրէժ լուծելու համար), (0,15 սանթիմ) 20 սանթիմ:

ՏՆՕՐԷՆ—ԻՄՔԱԳԻՐ

Մ. ՓՈՐԹՈՒԳԱԼԵԱՆԻ

ՄԱՐՍԵԼ

Հայերէն տպարան Մ. Փորթուգալեան

Le Gérant: François CARRIERE
Marseille. — Imprimerie du Midi